

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 21422/2022
18.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ласко Дубајић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 235/22 од 08.06.2022. године, у седници одржаној 18.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 235/22 од 08.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу П2 325/21 од 28.02.2022. године, ставом првим изреке, разведен је брак склопљен ...2018. године пред матичарем Општине Врбас, уписан у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје Врбас под текућим бројем .. за годину 2018, између АА рођеног ...1977. године у ... ЈМБГ ..., од оца ВВ и мајке ГГ и ББ, рођене ..., која је рођена ...1987. године у ... ЈМБГ ..., од оца ДД и мајке ЋЋ. Ставом другим изреке, одлучено је да ће родитељско право над заједничким малолетним дететом ЕЕ, рођеном ...2019. године у ... ЈМБГ ... вршити самостално мајка ББ. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да на име свог дела доприноса за законско дечје издржавање малолетне ЕЕ плаћа месечно износ од 6.000,00 динара почев од дана пресуђења па док за то постоје законски услови на рачун законске заступнице – мајке ББ. Ставом четвртим изреке, уређени су лични односи између тужиоца и малолетне ЕЕ тако да се исти одвијају сваке суботе од 10 до 14 часова у ..., на месту и у простору који дозвољавају временске прилике, без да отац одводи малолетно дете или га вози аутомобилом. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж2 235/22 од 08.06.2022. године, ставом првим изреке, одбио жалбу тужиоца и потврдио пресуду Основног суда у Врбасу П2 325/21 од 28.02.2022. године, у побиианом делу одлуке о самосталном вршењу родитељског права и у делу одлуке у ком је уређен начин одвијања личног контакта оца са дететом и одлучено о висини доприноса дечјег издржавања. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20), у вези одредбе члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005... 6/2015) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревидент у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку међутим, та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су брак закључиле у ..., ..2018. године, а правноснажним делом пресуде Основног суда у Врбасу П2 325/21 од 28.02.2022. године, њихов брак је разведен. Имају једно заједничко малолетно дете, ЕЕ, рођену ...2019. године, која је доброг здравља и чије месечне потребе за издржавање износе 10.000,00 динара. Тужилац је рођен 1977. године и завршио је вишу ... школу, а издржава се радећи повремено у такси удружењу где заради око 60.000,00 динара месечно. Нема друге деце осим заједничке ћерке са туженом, а нема ни имовину у свом власништву. Повремено борави код мајке која има свој стан у ..., а повремено код оца у његовој кући у Користи метадонску терапију због чега се једном недељно јавља Дому здравља у Врбасу и иде на контролне прегледе код психијатра. Процена органа старатељства у Новом Саду је да тужилац, на вербалном нивоу, има увид у узрасно развојне потребе детета, да је мотивисан да му пружи живот у стабилном породичном окружењу и да даје социјално пожељне одговоре који су у погледу васпитања и подизања детета у складу са општеприхватљивим друштвеним вредностима. Тужена је рођена 1987. године, завршила је основну школу, незапослена је и корисник социјалне помоћи и народне кухиње. Остварује право на дејчи додатак пошто из претходног брака има још троје деце а са децом станује у стану у ... који је изнајмљен и састоји се од кухиње, купатила и три собе. Стан је опремљен и доброг хигијенског стања, а тужилац закупнину плаћа у износу од 70 евра. Тужилац прима социјалну помоћ од 35.000,00 динара месечно и дејчи додатак за четири ћерке укупно 12.000,00 динара. Доброг је здравља, нема кредите и обавезу да издржава трећа лица. За целу породицу сада потроши 20.000,00 динара, а за своје личне потребе око 7.000,00 динара. Самостално обавља све активности око свакодневне бриге и неге детета, а скромних је родитељских капацитета. Имајући у виду њене социјалне, економске, интелектуалне и емоционалне капацитете, она врши родитељско право максимално у складу са својим могућностима и мотивисана је за самостално вршење родитељског права. Стручно мишљење Центра за социјални рад Општине Врбас је да малолетну ЕЕ треба поверити мајци на самостално вршење родитељског права а контакте са оцем уредити тако да се оцу омогући да сваке суботе проведе, у непосредном контакту са дететом, време у интервалу од 10 до 14 часова. У погледу одлуке о самосталном вршењу родитељског права као и у погледу модела одржавања личних односа детета са оцем, стручно мишљење Центра за социјални рад Града Новог Сада усаглашено је са мишљењем Центра за социјални рад у Врбасу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одлучили да родитељско право над заједничким малолетним дететом странака, ЕЕ, врши самостално мајка, тужена ББ, обавезали тужиоца да доприноси издржавању малолетног детета месечним износом од 6.000,00 динара почев од дана пресуђења па док за то постоје законски услови и уредили личне односе између тужиоца и малолетне ЕЕ, тако да се они одвијају сваке суботе од 10 до 14 часова у ..., на месту и у простору који дозвољавају временске прилике, без да отац одводи малолетно дете или га вози аутомобилом, применом одредбе члана 61. ст. 1. и 3, члана 266. став 1, члана 154. став 1. и члана 160. ст. 2. и 3. Породичног закона, у вези одредбе члана 3. ст. 1. и 2. Конвенције о правима детета, руководећи се најбољим интересом малолетног детета и имајући у виду усаглашено стручно мишљење оба органа старатељства.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 3. став 1. Конвенције Уједињених нација о правима детета („Службени лист СФРЈ“ – међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – међународни уговори број 4/96, 2/97), прописано је да у свим активностима која се тичу деце, од примарног значаја је интерес детета, без обзира на то да ли спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела.

На основу одредбе члана 6. став 1. Породичног закона, свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима која се тичу деце. Дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, на основу одредбе члана 61. став 1. Породичног закона. На основу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона, у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. На основу одредбе члана 270. Породичног закона, суд је дужан да пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, да затражи налаз или стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Најбољи интерес детета којим је суд дужан да се руководи у спору за заштиту његових права на основу одредбе члана 3. Конвенције о правима детета, члана 6. и члана 266. став 1. Породичног закона, је правни стандард а поступање у складу са најбољим интересом детета подразумева доношење одлуке на начин на који би дете за себе одлучило, када би за то било способно.

У конкретном случају, имајући у виду узраст детета, његове емотивне потребе и усаглашено стручно мишљење органа старатељства места пребивалишта оца и мајке, следи да је у најбољем интересу малолетне ЕЕ да буде поверена мајци која ће самостално да врши родитељско право а да се лични односи детета и оца одвијају по моделу који су оба Центра за социјални рад сагласно предложили јер се на тај начин обезбеђује очување и унапређење емотивне блискости родитеља и малолетног детета, у његовом најбољем интересу.

Наводима ревизије тужиоца о томе да постоји могућност злоупотребе, од стране мајке, одржавања личних односа између тужиоца и малолетног детета, због коришћења неодређене терминологије, не доводи се у сумњу правилност побијане

пресуде. Сарадња родитеља је у најбољем интересу детета, а у супротном, ако то изостане, тужилац свакако има могућност да право на одржавање личних односа са малолетним дететом оствари принудним путем.

Из изложених разлога, а како се ревизијом тужиоца неосновано побија правилност примене материјалног права, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић